



ZPRAVODAJ

Jihomoravské
oblasti KČT

Informační občasník KČT-JMO

ročník 5 / č. 3 – říjen 2017

Temno

Kdo by neznal Jiráskovo slavné dílo pojednávající o jednom z těžkých období naší historie.

I dnes lze zažívat různá temna. Často spojená s vědecko-technickým pokrokem. V globálním (čti „v měřítku větším než malém“) pohledu se to odborně nazývá blackout. Prostě a jednoduše totální výpadek.

Taková věc však může postihnout i obyčejného jedince. A nemám tím zrovna na mysli „vylítlé“ pojistky nebo vyhozený jistič. To si člověk, pokud zrovna není vyložený technický analfabet, opraví během několika vteřin sám.

Mám na mysli případ, kdy si z člověka začne technika dělat srandu, ne-li doslova stávkovat. V extrémním případě, že se rozhodne odporučet do věčných křemíkových lovišť.

To je v takovém případě nejeden exemplář homo sapiens raz dva odsouzen k nedobrovolnému informačnímu temnu. A to se bavím jen o pracovních záležitostech a běžném čtení mailů. Ti, co musí každých pět minut (nebo i častěji) kontrolovat lajky (neplést prosím se psem, taky světoznámým, to malé „L“ je dobře, nehleď na to, že by tam stálo „Lajku“) na facebooku, by rázem byli zralí k pobytu u docenta Chocholouška.

No nic. Křemíkové temno bylo zažehnáno, teď nás chvilku čeká temno zimní. Ale nezoufejte, za dva měsíce už i toto temno začne pomalu mizet. A doté doby si můžete dlouhé večery zkrátit četbou našeho Zpravodaje.

OBSAH ČÍSLA

Přijeli, prošli, viděli, nafotili, sepsali

Aneb kde jsme všude byli přes léto. Začneme srazem ZdP turistů, projdeme několikero českých pohoří a naše putování zakončíme výlety u našich sousedů, doslova na kopečkách za kopečky.

strana 2

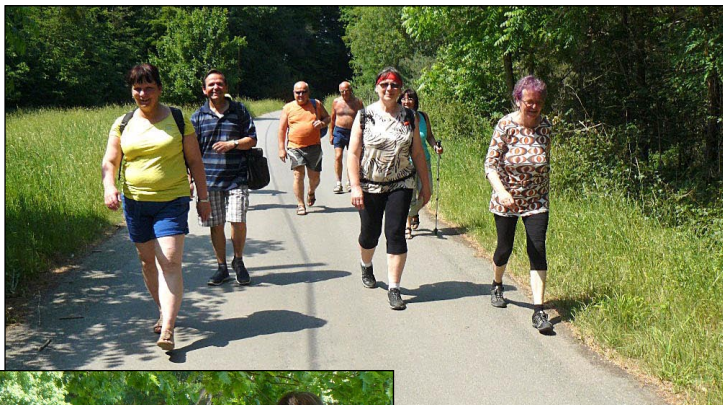
Poslední puchýř je tu

Vrchol turistické sezony Klubu českých turistů se opět vrací na Jižní Moravu, tentokrát do městečka na březích (po létě skoro vyschlé) říčky Litavy. Co všechno se v Bučovicích chystá, či už nachystalo, přinášíme na závěr tohoto čísla.

strana 33

Šestnáctý Oblastní sraz Zdp turistů se vydařil, i když na poslední chvíli měnil místo pořádání

Původně se naše tradiční akce měla konat v rekreačním středisku Králinda v Podhradí nad Dyjí. Bohužel cca dva měsíce před konáním akce nám sdělili, že mají dlouhodobě ubytované dělníky. Zbývající ubytovací kapacita by tak pro nás byla nedostatečná. Nastalo zoufalé hledání jiné možnosti ubytování, v úvahu přicházelo Brno, Břeclav, Slavkov. Naštěstí nám na Domově mládeže v Břeclavi, i když se jednalo o termín šibeniční, vyšli vstříc. Domov mládeže se nachází na nábreží řeky



Vycházkana Pohansko

Dyje, takže alespoň něco nám z původního záměru zůstalo. Pro některé turisty to byla změna vítaná, pro jiné méně.

Sraz jsme zahájili tradičně v pátek dopoledne. Velká část turistů se sešla na

břeclavském nádraží, ostatní přijížděli postupně auty. Všichni jsme se sešli na internátu, ubytovali se a vyrazili do města na oběd. Po obědě se zdatnější účastníci vydali na záměček Pohansko. Ti, co se na takovou vycházku necítili, se vydali za krásami města Břeclavi. Cesta podél Dyje a přes lužní les byla příjemná, Pohansko se líbilo, většina turistů tu byla poprvé. Večer jsme se pokochali výhledem na osvětlený breclavský zámek.

Na sobotu byl v plánu největší tahák akce, a to Lednicko-valtický areál. Po snídani nás vyzvedl autobus a odvezl do Lednice. Tam jsme se rozešli každý podle vlastního zájmu. Rozptýlili jsme se do zámku, koníren, skleníku, parku, na Minaret a i na Janohrad. Zdatnější skupina se v poledne sešla na lednickém



Před vinným sklípkem ve Valticích

náměstí a vydala se směrem na Valtice. Prošli jsme se po nové kolonádě, kde zrovna probíhala prezentační akce „lednice v Lednici“, a každý jsme dostali z lednice (s malým l) studené občerstvení. Přes novou rozhlednu na kolonádě jsme došli k Mlýnskému rybníku a po chvíli vyšplhali na Apollonův chrám, z jehož střechy byl lepší výhled než z rozhledny na kolonádě. Po nezbytném občerstvení (vedro bylo úmorné) jsme pokračovali dále na Nový dvůr s nedávno otevřeným a opraveným TIC. Dále jsme pokračovali přes chrám Tří Grácií a kapli sv. Huberta k Rendez-vous. Zde jsme se setkali s druhou skupinou, která přijela z Lednice autobusem. Všichni společně jsme odjeli do Valtic, kde jsme vycházku zakončili prohlídkou a degustací vína v Zámeckém sklepě. Pak již byl nejvyšší čas vrátit se na večeři. Po večeři jsme se sešli ve společenské místnosti ke společnému povídání a zpívání.



U kostela v Poštorné

V neděli jsme zůstali v Břeclavi a prošli si tzv. Břeclavský chodníček: upravené nábřeží Dyje, vodárenskou věž, cukrovar, cukrovarský most, přístaviště, židovský hřbitov a zámek. Vystoupali jsme na zámeckou věž a naposledy se rozhlédli po okolním kraji. Po chutném obědě jsme se rozjeli do svých domovů. Cestou na nádraží nás chytil prudký a rychlý deštík.

Akce se zúčastnilo 52 turistů, horké letní počasí se nás drželo celé tři dny. Ubytování i jídlo bylo výborné, snad se někdy vrátíme.

Ivana Miklicová



Na zámecké věži



*V břeclovském
přístavišti*

Vyškovští turisté podnikli jednodenní výlet do Javorníku a Račího údolí

V sobotu 20. května 2017 připravil odbor KČT ve Vyškově autobusový zájezd pro své členy, kterého se zúčastnili i nečlenové odboru. Tentokrát byl zájezd situován do Rychlebských hor.

První zastávkou byla návštěva jeskyně Na Pomezí s bohatou krápníkovou výzdobou. Obdivovali jsme stalaktity, stalagnáty, sintrové vodopády, záclonky, jezírka s perlami, brčka apod. Mohli jsme vidět i krásně vyzdobené pukliny a krápník Srdce, na který jediný jsme si mohli sáhnout a něco si přát. Přání

se prý do roka a do dne splní, ale nesmí se nikomu vyzradit.

Druhou zastávkou bylo město Javorník, kde jsme navštívili zámek Jánský vrch. Původně to byl gotický hrad, později byl přestavěn na zámek. Bylo to starobylé letní sídlo vratislavských biskupů a arcibiskupů. V zámku se zachovala



historická nástěnná výmalba a tapety. K vidění je zde sbírka hudebních nástrojů a dýmek, která je velmi vzácná. Zaujalo nás plynové osvětlení, které se předělává na elektrické.

Po prohlídce zámku byla individuální přestávka na oběd, každý si ji mohl strávit podle svého. Po obědové pauze jsme zajeli do přírodní rezervace Račí údolí. Kousek od parkoviště byla postavena tančírna a restaurace se sálem, v secesním slohu. Patří k vyhlášeným výletním místům. Od tančírny po zelené turistické značce jsme pozvolna zdolávali pěšinku asi se stometrovým převýšením ke skalní vyhlídce Čertovy kazatelny. Odtud se nám naskytl výhled do hlubokého zalesněného údolí. Pak jsme přišli na lesní asfaltovou cestu, kde jsme se po červené turistické značce dostali ke zřícenině gotického hradu Rychleby. Podél Račího potoka jsme se pak vrátili zpátky k tančárně, kde na nás čekal autobus.

Kolem páté hodiny odpolední jsme se vydali na cestu domů. Výlet se vydařil, nezmokli jsme, sluníčko sice nesvítilo, ale to bylo na vycházku jediné dobře. Každý ušel asi šest kilometrů, zdolávané převýšení na zelené značce nám dalo zabrat.

Blanka Bačovská



V létě vyškovští turisté prohodili Krkonoše

První červencový týden strávili členové KČT Vyškov v Krkonoších. Ubytování jsme byli ve Velké Úpě na chatě Foměnka, která patří odborové organizaci Foma Bohemia Hradec Králové. Chata byla pro 23 osob, takže pro nás akorát. Měla šest pokojů, každý s perfektně vybavenou kuchyňku, ve které snad nic nechybělo. Ráno nebo večer jsme mohli posedět na prostorné verandě nebo u venkovního grilu s krásným výhledem na okolní údolí a hory. Chata byla totiž umístěna dost vysoko v kopcovité stráni. Tento, asi kilometrový krpál, jsme každé ráno scházeli a večer zase vyšlapávali.

Hned první den našeho pobytu jsme se vydali na Sněžku. Z Velké Úpy nás lanovka vyvezla k Portášovým



Portášovy boudy

boudám a potom pěkně hezky po svých až na vrchol naší nejvyšší hory. Přestože byl všední den, hrnuly se na Sněžku a ze Sněžky davu lidí. Na vrcholu foukalo a bylo přelidněno. Přesto jsme se pokochali výhledy do české i polské

krajiny. Navštívili jsme rotundovou kapli sv. Vavřince a Českou poštovnu s vyhlídkovou plošinou. Na Sněžce je ještě meteorologická stanice a kamenný obelisk. Obřím dolem, kolem Kovárny a Bukovým údolím jsme se dostali do Pece pod Sněžkou a odtud autobusem do Velké Úpy.

Druhý den jsme cestovali do Janských Lázní. Lanovkou jsme vyjeli na Černou horu, kdo chtěl, mohl vystoupat 106 schodů na ochoz ocelové konstrukce rozhledny a pokochat se pohledy do okolí. Po naučné stezce jsme prošli kolem Sokolské a Černé boudy na Václavák a vydali se na okružní cestu rašeliništěm, která je dlouhá 3,5 km. Součástí naučné stezky je dřevěná vyhlídková věž s výhledem na rašelínovou louku, plnou vzácných rostlin. Dřevěný chodník kolem rašeliniště nás zavedl

k Hubertově vyhlídce s krásným výhledem na Krkonoše. Po žluté turistické značce jsme pak pokračovali do místa našeho pobytu, Velké Úpy.

Ve středu jsme jeli do Pece pod Sněžkou a odtud asi dva kilometry ke stanovišti lanové dráhy, která nás vyvezla na Hnědý vrch. Na Hnědém vrchu je rozhledna otevřená od roku 2009, vysoká přes 30 metrů a na vyhlídkovou



Rozhledna Hnědý vrch



plošinu vede 138 schodů. Od rozhledny po cyklostezce jsme došli k Lesní boudě. Je to roubená krkonošská bouda, kde je kozí a ovčí ekofarma. Zelená turistická značka nás zavedla na Vraní boudu, odkud byl pěkný pohled na Sněžku. Protože nám

už vyhládlo, využili jsme zdejší kuchyně a poobědvali. Pak jsme se zastavili u nedaleké Pražské boudy a po dobrém obědě chvíli odpočinuli. Zamračené nebe nás vyzvalo na další cestu. Přes pastviny, lesem, stále po zelené, jsme došli do Velké Úpy. Tento den jsme měli před chatou opékání špekáčků, ale časté přeháňky nás nenechaly dlouho posedět u ohničku.

Ve čtvrtek jsme se vydali k prameni Labe. Cestovali jsme autobusy asi přes dvě hodiny, až jsme přijeli na Horní Mísečky. Tady jsme čekali na kyvadlovou dopravu, která nás zavezla k Vrbatově boudě. Dostali jsme se však až do třetího



autobusu kyvadlové dopravy. Byl totiž druhý červencový svátek, takže lidé jako máku a těch psů, co chtěli také vidět pramen Labe, to jsme ještě neviděli. Od Vrbatovy boudy byl kousek k Mohyle Hanče a Vrbaty, lyžařských závodníků, kteří zde zahynuli ve sněhové vánici při závodě na 50 km. Na trase

k prameni Labe jsme mohli shlédnout Pančavský vodopád a z Ambrožovy vyhlídky krásný pohled na Labský důl a jeho okolí. U Labské boudy jsme si dali pauzu a pak jsme už za chvíli byli u pramene Labe. Symbolický pramen Labe je opatřen betonovou skruží, nedaleko od ní je kovová deska, kde je ve dvou řadách umístěno 26 erbů měst, kterými řeka protéká na své pouti k Severnímu moři. Skutečný pramen Labe je z důvodu ochrany přírody veřejnosti nepřístupný. Od pramene šli někteří k Vrbatově boudě a odtud opět kyvadlovou dopravou na Horní Mísečky, druhá skupina šla pěšky a třetí si ještě zaběhla do Růženčiny zahrádky. Trasu jsme všichni zakončili v Jilemnické boudě. Pak následovala dlouhá zpáteční cesta, ale i ta měla svůj konec.

Poslední den našeho pobytu jsme si vyjeli na Pomezní boudy, které leží u hranice s Polskem. Je zde hraniční přechod a vychází odtud cesta česko-polského přátelství, vedoucí přes Sněžku na Špindlerovu boudu. My jsme se však po pohádkové naučné stezce dostali ke kostelu sv. Petra a Pavla, kde byla i restaurace s pěkným venkovním posezením. Další občerstvovací stanice byla v restauraci Spálený mlýn, odkud část našich turistů odjela autobusem do Velké Úpy. Ostatní pokračovali po modré značce na Janovy boudy, kde

nás čekal zmrzlinový pohár. Pak už zbýval kousek do Velké Úpy a naposledy vyšlapat krpál k chatě Foměnce. Na dnešní den byla naplánovaná ještě trasa pro ty naše turisty, kteří toho měli za celý pobyt málo, a proto si vyšlápali ze Sněžky přes Luční boudu, Výrovku a Richterovy boudy do Pece pod Sněžkou a odtud autobusem do Velké Úpy.

V sobotu následovalo balení, úklid celé chaty a odjezd domů. Pobyt v Krkonoších byl krásný, počasí

přálo, když přšelo, tak navečer nebo v noci, takže naše trasy nebyly ohrzeny. Mohli jsme si vychutnat krásnou horskou přírodu, roztroušené samoty na hřebenech, horské rozkvetlé louky, plné pestrobarevného kvítí a trav. Děkujeme za přípravu a zorganizování tohoto pobytu všem, kteří se na tom podíleli.



Báčovská Blanka



Na Šumavu jsme přece jen jeli

Letní výpravy připravuji už páté desetiletí. V sedmdesátých letech to byla putování se stany (s pořádně těžkými stany, jak jsme to mohli s dětmi zvládnout?!), později jsme mívali základny ve školách, kdy jako výborné místo



k týdennímu ubytování sloužila tělocvična. Letos vlastně potřetí jely děti i se svými rodiči, a aby nás bylo do malého autobusu, přidali se letos další dospělí.

Na Šumavu jsme se těšili vlastně od podzimu 2016. Železnorudsko nabízí tolik zajímavých míst, že bychom tam museli pobýt mnohem déle,

než jsme byli my. Termín 29. července se blížil, vše zajištěno, počasí má být dobré – co bychom ještě mohli chtít? Do odjezdu zbývá devět dní.

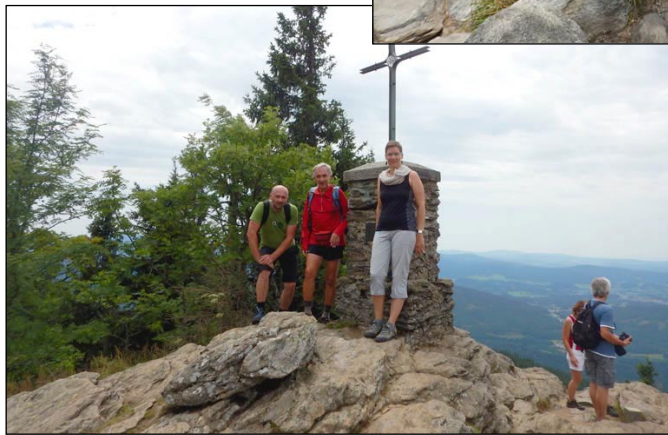
Mail od ubytovatele s textem, který sděloval, že z vážných důvodů nás ubytovat nemůže, nebyl ani spam, ani nic z jiného světa, ba ani hloupý vtip, i když to tak zpočátku vypadalo. Teď vynechám podrobnosti následujících dvaceti hodin příběhu.

Několik marných pokusů najít náhradní řešení, ale přece jen pojedeme! Ubytování bude v hotelu Engadin na okraji Železné Rudy. Jeho vedoucí Zdeněk Černý dokázal zázrak. Možná hlavně proto píšu tento článek, abyste vy, kolegové turisté, o něm věděli.



Jak naše výprava probíhala? Cestou na Šumavu jsme se zastavili ve městě Písku. Kdo jste tam už nějakou dobu nebyli, určitě neváhejte a jeďte se tam podívat. Pěkně upravená historická část města (jinde jsme nebyli), nábřeží s nejstarším dochovaným mostem u nás, město s celou řadou zajímavostí z historie i kultury, věž se zajímavým ciferníkem...

A která místa jsme navštívili přímo na Železnorudsku? Zde jsou: Železná Ruda, Bavorská



Ruda, Alžbětín, Prášily, Poledník, Prášilské jezero, Velký Javor, Malé Javoří jezero, Brennes, Sonnenhof, Lohberg, Ostrý, Hofmanky, Pancíř, Hojsova Stráž, Špičák, Černé jezero, Čertovo jezero, Velký Falkenstein a Malý Falkenstein,

Zwieslerwaldhaus, prales, vodopád a tisíciletý tis v oblasti pod Falkensteinem, Kreuzstraßel, Hůrka, jezero Laka, Bodenmais, Ludwigstahl. Ne, nebyli všichni úplně všude, ale každý z devětatvaceti účastníků si určitě přišel na své.

Při zpáteční cestě 5. srpna jsme také měli jednu hodnotnou zastávku. Most přes Lužnici nedaleko Stádlece byl dobrým cílem.

Turistických zážitků bylo hodně, soubory fotografií mohou každému připomenout příjemný týden i po čase.

Petr Vejrosta

Na Brezovské špacírce platí startovné pořadatelé turistům

Teoreticky by turistovi při toulkách po horách na naší východní hranici stačilo držet se na našem území. Není zase takový rozdíl v krajině na moravské nebo slovenské straně. Pěkná je na obou stranách.

Ne tak v případě, když máte v kapse osobní pozvání. To už je vážný důvod posunout výchozí místo plánované túry ještě o několik kilometrů dál. Naše pozvánka, „podepsaná“ samotným vedoucím akce Jano Sládkem, nasměrovala naše kroky do městečka Brezová pod Bradlom na úpatí severní části Malých Karpat.

V sobotu 4. srpna jsme se ráno seskládali do auta a vyrazili objevovat nová místa. Něco málo po deváté už jsme stáli v Brezové na náměstí u prezence.

Ještě jsme se s Janem ani pořádně nepozdravili a už jsme měli nachystané plánky, odznáčky pochodu a přestože parné léto bylo v plném proudu tak taky něco na zahřátí. Ono totiž zrovna nastalo velké ochlazení – už neměla panovat vražedná devětatřicetistupňová vedra, ale vystačit jsme si měli jenom s třicítkami. Na toulání po kopcích i tak dost.

Sbalili jsme mapky a odznáčky, vypili nalitou štamprli a jak se na slušné turisty sluší a patří, zeptali jsme se na startovné (čti kolik máme zaplatit). Obdržená odpověď nás vcelku zaskočila: „Už jste dostali.“ To byla pravda, proto jsme za to chtěli pořadatelům něco přispět. Opatrně a s mírným nechápavým výrazem jsme svůj dotaz zopakovali.

Když jsme se s poukazem na čtyři prázdné kalíšky dočkali stejné odpovědi, začalo nám svítat. V Brezové se startovné nevybírání, ale v naturáliích vyplácí turistům.

Tak ještě startovní pivo, ať máme do kopců co potit, a hybaj na trasu. Jano rozdál službě u prezence poslední pokyny a v roli průvodce se vydal s námi. Tak to byl servis opravdu exkluzivní.

Hned za Brezovou se cestička zvedá na vrch Bradlo, na kterém se nachází mohyla Milana Rastislava Štefánika. Snad netřeba připomínat jednoho z mužů, kteří se zasloužili na začátku 20. století o vznik Československa.

Autorem mohyly pak není nikdo jiný, než další významná osobnost – architekt Dušan Jurkovič, proslavený u nás zejména svými stavbami v lidovém rázu.

Z Bradla jsme sešli do obce Košariská. Právě zde 21. července 1880 M. R. Štefánik přišel na svět do rodiny evangelického faráře a do devíti let tam také navštěvoval školu než odešel na studia do Šamorína a později do Bratislavy. Dnes je ve Štefánikově rodném domě jeho muzeum.

Slunce vystoupalo mezitím téměř na vrchol své dnešní pouti po obloze a tak jsme s povděkem přivítali, když stezka kousek za vsí opět zavedla naše kroky do lesa. Následné stoupání do sedla ale i tak vykouzlilo na našich čelech několik krupějí potu. V sedle jsme tak rádi využili starý kmen ležící ve stínu buků a dubů k malému odpočinku.

Modrá a žlutá značka nás pak odtud bezpečně dovedly zpět na náměstí v Brezové, kde už to začínalo opravdu pěkně vřít. Hlavní příčinou ale tentokrát nebylo pálení slunce, ale souběžně se konající soutěž ve vaření kotlíkových gulášů.

Jejich ochutnávky jsme se sice už nedočkali, protože jsme měli odjezd naplánovaný na dřívější čas (no nevěděli jsme to, no – ale příště si ověříme a připravíme se), ale aspoň jsme na cestu dostali chleba se sádlem a s cibulí. Tradiční turistický zákusek. Taky bodne.

Před sebou jsme už měli jenom necelých sto kilometrů cesty autem, v nohách přijatelných patnáct kilometrů (ovšem s více než 500 metry převýšení) a k tomu všemu zážitků, že by s přehledem zaplnily všechny kotlíky na brezovském



Turisté z KT Noha u mohyly M. R. Štefánika na Bradle. Vpravo v modrém tričku průvodce a hlavní pořadatel Jano Sládek

okolí lze nalézt spoustu perel a perliček. Ovšem jen ten, kdo se aspoň trochu vyzná v historii, kultuře či přírodě, dokáže je posbírat a vytvořit z nich ten správný náhrdelník. Třeba čekají zrovna na vás.

náměstí, ve kterých zrovna mistři kuchaři finišovali s přípravou svých gulášů.

Městečko Brezová pod Bradlom svou velikostí odpovídá zhruba našim Bučovicím. Také zde není na první pohled „turistická bomba“, která by lákala tisícihlavé nekonečné davy. Ale stejně jako u nás i v Brezové a v jejím

První brněnská vyrazila na východ od Mengusovců

Chvíli to trvalo, než jsme přesvědčili tělo i ducha, vydat se opět na naši chatu do Mengusovců. A není se co divit, protože tato naše skupina disponuje poněkud vyššími věkovými čísly. Neutuchající elán však zvítězil a tak jsme v době od 5. do 12. srpna zájezd uskutečnili.



V sobotu ráno 5. srpna nás tedy očekával malý autobus u Janáčkova divadla. Čilý ruch s nakládáním bágů jsme brzy zvládli a zasedli jsme do útrob našeho přepravního prostředku, který bude po osm dní takovým naším skoro domovem. Počasí je slunečné a tak, cesta čile ubíhá. První naše větší zastavení je nedaleko Strečna, u památníku francouzských partyzánů. Cestou se ještě občerstvíme v motorestu Dechtáře a pak už pokračujeme až do Mengusovců. Zde nás čeká milé přivítání, rozložení na pokojích a po krátké chvíli odjezd na večeri do penzionu Horal ve Štole. Jako vždy nás chce majitel, pan Kantor, odrovnat množstvím jídla. Statečně jsme ale odolali. Večer na chatě se ještě krátce společně sejdeme, abychom si upřesnili plány na příští den.

První den již tradičně nás autobus vysype na Štrbském plese. A tady se rozdělujeme do několika skupin. Malá vrcholovka jde přes Bystré sedlo. Další se vydávají na Solisko a do Furkoty, nebo na Popradské a Cintorín. I když počasí nebylo ideální, trochu nás osvěžovaly občasné spršky, přece jsme se všichni opět u autobusu sešli. A večer si nelze představit jinak než se společným



p o s e z e n í m ,
povídáním a zpěvem
za doprovodu
kytary.

Další den nás
čeká dosti dlouhá
cesta. Míříme na
Duklu. Cestou se
zastavuje pouze na
kafe na benzince.
Počasí nám nepřeje.
Prší, je mlha a
mizerná viditelnost.

Za deště vystoupáme k rozhledně a památníku. Na věži vyslechneme výklad. Hlavně však vzpomeneme na našeho dlouholetého člena, výborného a nezapomenutelného kamaráda, Vladimíra Pajera. Ten prošel peklem zdejších bojů a přesto zůstal po celý život velmi skromným člověkem.

Taky jsme samozřejmě navštívili přilehlý hřbitov. Na zpáteční cestě jsme se stavili v historickém městě Bardějov. Přivítalo nás krásně upravené náměstí i okolní úzké uličky. Po prohlídce jsme už ale spěchali domů, abychom stihli v dojednaném čase večeři.

Dnešní den je jako vymalovaný. Bude asi pořádné horko. My ale vyrážíme na prohlídku Levoče. Samozřejmě že nemůžeme vynechat chrám svatého Jakuba s oltářem od majstra Pavla a ani kletku hanby na náměstí. Po prohlídce se vydáváme k poutnímu kostelu Panny Marie nad městem. Podle dostupných dokladů se zde scházivalo i několik tisíc poutníků. Výstup ke kostelu je opravdu dosti strmý. Pro poutníky to snad bylo i pokání. Po prohlídce kostela pokračuje jedna skupina levočským pohořím do Levočské doliny. Druhá se pak vrací do Levoče



k autobusu, aby vrcholovou skupinu nabrala v cílovém bodě. Při cestě domů se ještě zastavujeme v Markušovicích, kde je rozkošný malý zámek.

Naše večerní každodenní posezení bylo dneska poněkud ospalé. Opravdu už je nutný odpočinkový den.

Probudili jsme se do krásného, slunečného rána. Balíme si koupací potřeby, protože dnes je naším hlavním bodem termální koupaliště Vrbov. To abychom si v teplé minerální vodě vyhřáli svoje znavené oudy a načerpali novou energii. Před koupáním navštívujeme město Kežmarok. Starobylé, historické město Spiše. Zde je nejenom historická budova evangelického lycea, které navštěvovali skoro všichni slovenští literáti, ale také dřevěný evangelický kostel, postavený bez jediného hřebíku. Do jeho lodi se vejde až 1400 věřících. Samo město vyrostlo do krásy. Kdysi otřískané a šedivé, dnes hýří barvami a krásou včetně opraveného hradu. Zde jsme měli štěstí. Na nádvoří probíhala právě



ukázka sokolnictví, takže bylo na co koukat. Na chatu jsme večer dojeli krásně osvěžení, ale také tak nějak uondaní.

Při včerejším večerním potlachu se osazenstvo usneslo, že je potřeba si vyšlápnout tak nějak bokem. A tak jsme se vydali na Spišskou

Maguru. Naš autobusek nás vyklopil na sedle Príslop. Odtud jsme vystoupali na hřeben Magury, který je vlastně souběžná s hřebenem Belanských Tater. Je taky na ně výhled jako na dlani. Hlúpy, Žďiarská vidla, Jatky i Bujačí. Cesta byla kdysi pohodlná, lesní. Dnes se tady jednak těží a jednak je celé území taky poznamenáno vichřicemi. Počasí je přímo super a tak i výhledy až někam do Polska jsou nádherné. A i když letos je úroda borůvek o hodně chudší, přesto se můžeme věnovat během cesty i popásání. Sešup do Bachledovy doliny je dosti prudký. Když však mezi stromy probleskne střecha autobusu, tak se i kolena narovnají. Samozřejmě, že zlatým hřebenem dne je návštěva osvěžovny.

Poslední den našeho pobytu věnujeme Pieninám. Trvá to dost dlouho, než se náš šnekbus doplází do Červeného klášteřa. Interier je pěkně upravený a stojí za prohlídku. Než skončí prohlídka, tak Jura vytelefonuje jízdu, nebo lépe splutí, na pltích. A jsme mile překvapeni tím, že na parkoviště si pro nás



přijel provozovatel pláňů, aby si nás odvezl na přístaviště. Tam sice byl trochu zmatek, protože se zpozdila doprava vorů a mísili jsme se s další výpravou Poláků. Ale odpluli jsme na nezapomenutelnou plavbu. Letos je sice málo vody, takže plť sem tam škrtne o kámen,

ale plavem. V Lesnici nás už opět očekává náš mobilní příbytek. Ještě chvíli posedíme, abychom tím rychleji pospíchali na poslední večeři ve Štole. Večer potom chvíli déle povídáme a pějeme, abychom se důstojně rozloučili s naší milovanou chatou.

Ráno je trochu hektické, protože je nutné zabalit, odevzdat lůžkoviny a uklidit pokoje. Všechno se zvládlo, takže v 9.00 hod. můžeme vyrazit k domovu. Nejedme samozřejmě přímo. Ještě se stavíme na Vlkolínci, malebné horské vesničky nedaleko Ružomberku. Nyní je parkoviště autobusů pod dědkou u potoka. Musíme proto šlapat kopec, až se nám objeví malebné dřevěnice a rozkošné rozhledy na okolní, takovou mile střapatou krajinu. Po prohlídce nás už čeká cesta k domovu. Abychom nezemřeli hladu, tak se ještě zastavíme na oběd na Zavadilce. Tady je rychlá obsluha a dobrý kuchař. Po usazení na svých oblíbených sedadlech, po dobrém obědě se rozhostilo v autobuse ticho, přerušované jen občasným slyšitelnějším výdechem. Takže další cesta až do Brna proběhla k úplné spokojenosti. Bylo 18.15 h a náš



vehikl přistál u chodníku opět u Janáčkova divadla. Malá chvíle loučení a celé osazenstvo se rozeběhlo, nebo odjelo přistavenými vozidly ke svým domovům.

Jura Bílý

Jak hodonínští turisté namísto původních Raxalpe prošli kolem dolnorakouského úseku Semmeringové horské dráhy

První zářijovou sobotu podnikli turisté Klubu českých turistů, odboru Hodonín další jednodenní výjezd do rakouských Alp. Postupně už takto navštívili čizdolali z vydatného deště část pohoří Hochschwab od Bürgeralm k chatě Voisthalerhütte se sestupem do Aflenzu, impozantní Velký Ötscher s exponovaným hřebenem Rauer Kamm a příkopem Ötschergraben, pohoří Raxalpe od horní stanice lanovky z Hirschwangu s přechodem celé náhorní plošiny přes Otto-Schutzhaus, Jakobskogel, Preiner Wand, Habsburghaus, nejvyšší vrchol Heukuppe a Karl-Ludwig-Haus (zde bych se mohl krásně rozepsat, jak si rakouští turisté váží svých chat a majetku a raději vloží prostředky do

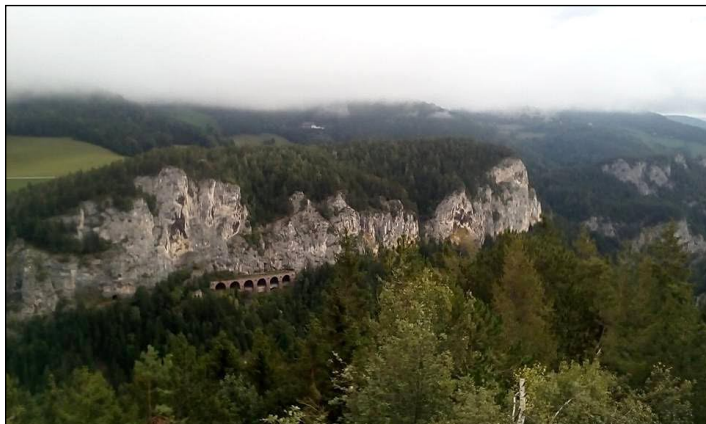


zmodernizování stavby s tím, že by měla třeba být otevřena jen od června do září, než by chatu měli prodat a majetku se zbavit, jak nám vícekrát na konferencích doporučoval bývalý generální sekretář Jarda

Krejzlík) se sestupem na Preiner Gscheid, dále pohoří Stuhleck, již na štyrské straně zemské hranice, které znáte mnozí z lyžařských zájezdů, s přechodem ze sedla Pfaffensattel přes Pretul a chatu Roseggerhaus neplánovaně až téměř

do Krieglachu, kdy mnozí účastníci, resp. účastnice zvládli poprvé v životě ušlapat 28 km, a naposledy loni vrchol Hohe Veitsch ve skupině Veitschalpe s přechodem vrcholu ze sedla Niederalp k hostinci Radwirt.

Letos jsme se rozhodli znovu zavítat do Severních vápencových Alp a projít si skupinu Raxalpe západně od Schneebergu (první dvoutisícovky v Rakousku od nás) s využitím kabinové lanovky z Hirschwangu k horskému hostinci Raxalpe Bergstation (1547 m) a překonáním více než tisíce výškových metrů, leč počasí rozhodlo jinak. Již v týdnu bylo avizováno, že na sobotu přijde studená fronta a počasí se rázem změní. Nakonec jsme cestou v podstatě nezmokli, ovšem vrcholové partie Schneebergu a Raxalpe byly v mracích, tak jsme



kvitovali, že jsme zvolili náhradní program a prošli si naučnou stezku podél Semmeringské horské dráhy, a to její dolnorakouskou část ze Semmeringu do Klammu, resp. Gloggnitzu (ta štýrská, po technické stránce méně zajímavá, je vedena do Mürzzuschlagu (17 km), kde zase naopak můžete navštívit muzeum Semmeringské dráhy včetně prohlídky modelové železnice).

Něco málo technických dat

Semmeringská dráha je mezi městy Gloggnitz (Dolní Rakousy) a Mürzzuschlag (Štýrsko) dlouhá 41 km, přičemž vzdálenost dvou koncových bodů vzdušnou čarou představuje pouhých 21 km. Od Gloggnitzu překonává výškový rozdíl na vrcholu v Semmeringu 459 m, ze štýrské strany od Mürzzuschlagu pak 271 m. Vrchol úseku měří v nadmořské výšce 898 m. Trať si zde razí cestu čtrnácti tunely (z toho Starý semmeringský tunel o délce 1434 m a Nový semmeringský tunel dlouhý 1512 m), vede po šestnácti viaduktech, z nichž je několik dvoupodlažních, a více než pooklenutých kamenných mostech a průchodech. Na téměř 60 % celkového úseku činí stoupání minimálně 20 ‰, maximální hodnota stoupání představuje 28 ‰. Trať probíhá z poloviny přímo (22,4 km;



většinou na štýrském úseku), z druhé poloviny pak v obloucích (20,4 km), přičemž 16 % trati má nejúže možný poloměr oblouku 190 m (to také činí problémy s o u č a s n ý m osobním vagónům pro projíždějící expresy a je pro ně

nezbytné jiné vedení trati). Většina trasy vede podél horských svahů a boční údolí jsou přemostěna viadukty.

A něco více faktů z historie

Až do 12. století byl průsmyk přes Semmering zcela bezvýznamný, protože obchodníci se vyhýbali neprůchodnému území a obcházeli hory daleko východním směrem. Teprve poté vznikla stezka. Roku 1728 nechal císař Karel VI. vybudovat strmou cestu se stoupáním až 17 %. Protože však již tato cesta

neodpovídala dopravním požadavkům 19. století, chtěl arcivévoda Johann (Jan Habsbursko-Lotrinský) vybudovat železnici z Vídně do Terstu (tehdy



hlavní rakouský přístav u Jaderského moře, uherským byla Rijeka, italsky Fiume – mezi 1. a 2. světovou válkou byla Rijeka rozdělena mezi Itálii a Jugoslávii), nikoliv však přes rovinaté Maďarsko, nýbrž přes Semmering. Na dolnorakouské straně již byla zbudována dráha do Gloggnitzu (1842), na štýrské

straně do Mürzzuschlagu (1844). Koncové body obou tras byly propojeny silnicí postavenou v roce 1841, na níž se veškerý stavební materiál přepravoval přes průsmyk na Semmeringu koňskými povozy se spřeženími až 12 koní. Železniční spojení přes hory bylo tedy nutné, ovšem existovaly pochybnosti o jeho technických možnostech. Roku 1841 byl pozdější stavební ředitel Carl

von Ghega pověřen vyprojektovat plán pro železniční překlenuť Semmeringu. Za tímto účelem Ghega v roce 1842 vycestoval do Velké Británie a Spojených států studovat tamější stavby železnic a vyprojektovat tři varianty, které



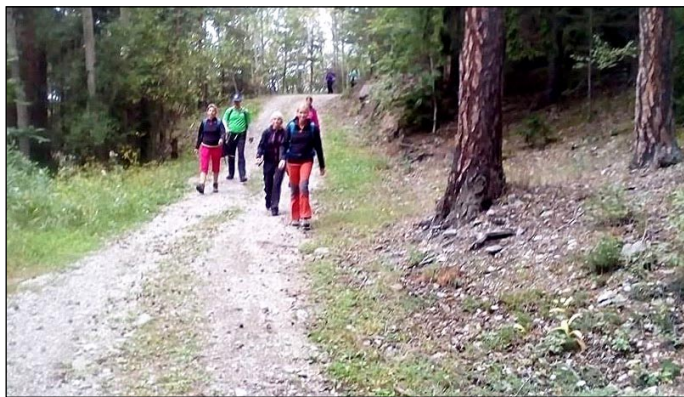
předložil tehdejšímu generálnímu řediteli státních drah Hermenegildu Ritteru Francesconimu, a to vybudovat trať údolím Schottwiener, kudy dnes prochází rychlostní silnice S6, či vést trať na příkré rampě s maximálním stoupáním 36 ‰ nebo uskutečnit stavbu v současném provedení.

Na základě plánů a pod dohledem Carla von Ghegy se na stavbě Semmeringské horské dráhy podílelo mezi lety 1848–1854 téměř dvacet tisíc dělníků, z toho třetina žen. Tunely byly raženy pouze ručně, s výjimkou černého prachu nebylo použito žádných výbušnin. Při stavbě při nejružnějších nehodách zahynulo 89 lidí, další stovky zemřely na následky různých nemocí, například cholery. 23. října 1853 projela úsekem Mürzzuschlag – Payerbach první lokomotiva. Slavnostního otevření trati 16. května 1854 se osobně zúčastnil i císař František Josef I. s chotí Alžbětou. První nákladní vlak projel po trati 18. května 1854 a první vlak s cestujícími 17. července téhož roku. Staniční a provozní budovy byly často stavěny přímo z materiálu vytěženého při ražbě tunelů. V roce 1959 byla trať kompletně elektrifikována. Od roku 2012 se pod masivem Semmeringu za přísných ekologických podmínek buduje nový 27,3 km dlouhý Semmeringský úpatní tunel. Bude přímo spojit nádraží v Gloggnitzu v Dolních Rakousech a Mürzzuschlagu ve Štýrsku a měl by převzít rychlou osobní a veškerou nákladní dopravu. Na závěr tedy uveďme to nejdůležitější, že stavba byla uvedena do provozu v roce 1854 a

roku 1998 byla zapsána na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO jakožto mistrovské dílo Carla von Ghegy, ve své době první horská železnice o normálním rozchodu.

A nyní vzhůru do terénu

Odjezd z Hodonína byl tradičně do těchto oblastí stanoven na pátou hodinu, přejezd přes Břeclav, Mikulov, Vídeň a kolem Vídeňského Nového Města proběhl rychle bez žádné zácpy v rakouském hlavním městě, a tak jsme o půl deváté na semmeringské horské stanici ve výšce 895 m n. m. po 215 km strávených v autobusu už byli natěšeni na start. Rozdělili jsme se jako téměř vždy na dvě skupiny, předvoj pod vedením Jury Michenky o počtu 15 turistů měl v záměru projít celý dolnorakouský úsek trati až do Gloggnitzu (23 km), zbývajících 23 turistů šlo pak pod vedením Aleny Zubaté na pohodu 15,5 km do Klammu.



Nejdříve jsme si u stanice prohlédli malou obrázkovou expozici věnovanou staviteli trati Carlu von Ghegovi a podél trati ve směru na jih se dle označených směrovek „Bahnwanderweg“ (značení bylo po celé stezce pomálu, ale směrovky na

důležitých místech nechyběly) vydali okolo hracího koutku pro děti s názvem „dětská železnice“ a prvního z tunelů k nedaleké zastávce Wolfsbergkogel, od níž jsme to měli po krátkém stoupání namířeno ke dvěma vyhlídkovým bodům na trase. První z nich byla dřevěná rozhledna Doppelreiterwarte (919 m), druhým pak vyhlídka 20-Schillingblick na úpatí Wolfsbergkoglu (961 m), nazvaná podle jejího umístění na dřívější dvacetišilinkové bankovce. Z obou vyhlídek se nám otevřel fascinující pohled na klikatící se horskou dráhu v nádherné krajině, jež se vynořila z mlžných oblaků převalujících se na vrcholových partiích Schneebergu, od západu s viadukty Kalte-Rinne, Krausel-Klause a Rumplergraben a stanicí Breitenstein přímo před námi. Prohlédli jsme si tedy úsek dalšího postupu a následně jsme okolo golfového klubu Semmering a dalších rekreačních zařízení, z nichž některá už mají evidentně dobu své

největší slávy za sebou, sestoupali k prvnímu z dvoupodlažních viaduktů, 151 m dlouhému a 24 m vysokému viaduktu Adlitzgraben, nazvanému podle stejnojmenného příkopu, který překonává. Pod viaduktem se nachází pro ukázkou malá chatka, ubikace dělníků, kteří na stavbě pracovali, spolu s úzkorozchodným drážním vozíkem pro přepravu stavebního materiálu. Při sestupu k viaduktu jsme si nafotili právě projíždějící vlak, než jsme stačili vystoupat na úroveň viaduktu, už kolem projížděl další, provoz je zde skutečně silný.



Po prudším výšvihu od viaduktu Adlitzgraben jsme se dostali nějakých 30 výškových metrů nad trať a po pěkném chodníčku za pozorování projíždějících vlaků a protějšího nádraží v Breitensteinu jsme klesli až k malému domku u trati, ve kterém našlo svůj domov Ghegovo muzeum – Muzeum Semmeringové dráhy, součásti Světového kulturního dědictví UNESCO. V objektu právě něco chutného připravovali, z hrnců na



kotlíku k nám vanula vyzývavá vůně, leč jsme odolali a klesli až na samotné dno, a to na silnici pod nejdelším viaduktem na tomto úseku a jednomu ze symbolů dráhy, 184 m dlouhému a 46 m vysokému

dvoupodlažnímu viaduktu Kalte-Rinne (v překladu „Studený žlab“). Po jeho překonání ve směru od Semmeringu vjíždí vlak rovnou do 337 m dlouhého tunelu Polleres pod stěnou Pollereswand (976 m) a místo vypadá skutečně působivě. Pod viaduktem jsme krátce posvačili, pokochali se pohledem na

skalní stěnu a během chvilky po silniče pod další skalní stěnou Spießwand (915 m) klesli do místní části Breitensteinu Adlitzgraben s nádhernými domky a vzorně upravenými zahrádkami. V hostinci Blunzenwirt (jak jsme později zjistili, jediném otevřeném na trase) jsme ani nezastavovali a krátce se klikatou pěšinkou hájkem vyšvihli až k obecnímu úřadu, filiálnímu kostelu a nádraží v Breitensteinu (765 m). Ani zde jsme se však nijak nezdrželi a rovnou pokračovali dále východně ve směru na Klamm.

Postupně jsme vcelku pohodově vystoupali na louky nad Breitensteinem a usedlostí Weinzettlhof a u ohradníku vedle pasoucích se kraviček se nám prvně otevřel krásný pohled do údolí s pevností Klamm a protějším hradem Wartenstein. Poté jsme okolo usedlosti Weinzettlhof seběhli opět k trati, prošli pod úzkým viaduktem a současně s přiblíženým pohledem na Klamm vstoupili do dalšího z ohradníků a po chodníčku hustším smíšeným lesem přešli až těsně k tělesu 111 m vysokého a 37 m vysokého, opět dvoupodlažního viaduktu Gamperlgraben. Takže nejen že jsme měli jako na dlani vjezd po dráze



na viadukt, ale po seběhunadu údolí celou konstrukci viaduktu nad sebou, navíc jsme se dole opět setkali s pozůstatky techniky potřebné při budování trati. Chodníčkem jsme se pak krátce přehoupali do dalšího údolíčka a

prohlédli si poslední z dvoupodlažních viaduktů na naší cestě, a to 142 m dlouhý a 39 m vysoký viadukt Wagnergraben, Tonda Mikl dokonce prošel po jeho středním patru.

Od viaduktu Wagnergraben nám zbýval už necelý půlkilometr do vesničky Klamm. Je spojena se spodní obcí Schottwien, má pouze pár domků, ale ihned při příchodu na návěs vás kromě vstupu do farního kostela a protější fortifikace Klamm zaujmou perfektně čisté veřejné obecní záchodky, co by za ně dal třeba takový pochodník na slováckých vinohradech, kdyby na něj nečekaně po konzumaci burčáku došla potřeba. Ale vraťme se ještě k pevnosti Klamm, kterou zde máme přímo před nosem a po chodníčku se dá krátce vystoupat až ke vstupu do ní. V 11. století vzniklo v Klammu panství, které

bylo spravováno ministeriály Formbacherovými. Tito pánové z „Chlammu“ však byli listinně zdokumentováni až v letech 1109 až 1144. Po roce 1158 se objevují jako následovníci štyrských markrabích. A tak je Ortolf II. z Klammu v 60. letech 12. století označován jako „ministerialis marchionis“, čili jakýsi ministerský markýz. Jeho synovcem Wigandem II. pánové z Klammu roku 1211 vymřeli. Hrad mohl nakonec přejít na jejich příbuzné, pány z Pittenu. Hermann II. z Klammu-Pittenu roku 1339 prodal svůj podíl na panství vévodům Albrechtovi, Friedrichovi, Leopoldovi a Ottovi. Tito zastavili Klamm Heinrichovi z Rappachu. Panství zůstalo až do začátku 15. století v zástavní držbě jeho následovníků a poté bylo opět vykoupeno. Protože si chtěl císař Friedrich III. udržet kontrolu nad Semmeringskou cestou, bylo jím dosazeno pouze několik opatrovníků panství. Když uherský, a posléze i český král Matyáš Korvín obsadil velkou část Dolních Rakous, byl Klamm, spravovaný obráncem Hansem Aichelpergerem, udržen pouze za cenu tuhých bojů. Byl dobyt teprve Maďary po dlouhém obléhání roku 1487. Když se císaři Maxmiliánu I. podařilo hrad opět získat do vlastnictví, dosadil jako dříve jeho správce. Roku 1518



převzal Siegmund Freiherr z Herbersteinu Klamm do zástavní držby. Hrad však už za velmi krátkou dobu přestal být udržován, a tak už při jeho navrácení zemským knížatům roku 1571 vykazoval těžká poškození. Ti se poté jako úřední správci mnoho nestarali o stavební zachování hradu, stejně jako rychle se měnící pánové, mající hrad jako zástavní majetek. Teprve Matyáš Wägele z Walsegg, který získal panství roku 1642 zdarma od císaře Ferdinanda III., investoval kolem roku 1663 velké prostředky do zlepšení obranyschopnosti hradu, ovšem postupně začal finanční prostředky přesouvat na výstavbu zámku Stuppach jako centra svého noblesního panství. Zříceninou se Klamm stal teprve počátkem 19. století. Roku 1801 způsobil úder blesku zřícení části stavby. Roku 1805, během napoleonských válek, byl hrad vypálen francouzskými vojáky. Hraběnka Karolína Šternberková prodala panství roku

1830 knížeti Janu I. z Lichtenštejna, který nechal provést nezbytné udržovací práce. Roku 1942 přešel hrad opět do soukromého vlastnictví. O tři roky později byl pak na sklonku 2. světové války obsazen Rudou armádou. V současnosti je hrad opět v soukromém vlastnictví a pro veřejnost nepřístupný.

Alenina skupina tady posléze po 16 kilometrech své putování zakončila, Jurovaskupina z návsi, kde posvačila, neboť jediný podnik byl už podle pohledu po delší dobu zavřený, pokračovala chodníčkem pod tratí směrem k nádraží v Klammu. Zdejší nádraží je situováno poněkud nad obcí a relativně vzdáleno (od obce Schottwien ani nemluvě), navíc jsme museli podstoupit ještě další



strmější stoupání po klikaté silnici nad nádraží ke Klammské kapli (746 m), za odměnu nám však byl krásný zpětný výhled přes viadukt na rychlostní silnici S6 k sjezdovkám na Semmeringu a poutnímu klášteru v Maria-Schutz.

Od kapličky nás čekalo ještě poslední kratší stoupání na trase, a to pod úpatí Eichbergu (818 m). Cesta modřínovým hájem však ubíhala rychle, a tak při sběru malin či ostružin a pohledech k protějšímu hradu Wartenstein jsme brzy prošli k usedlosti nad Eichbergem s krásnými pohledy k našemu cíli Gloggnitzu a dále do Dolních Rakous, spadli opět k trati, prošli k zastávce Eichberg a okolo statku s koňmi a lesním chodníčkem sestoupali k zámku v Gloggnitzu, bývalému benediktinskému klášteru a místu pro zamilované, kteří se zde s oblibou oddávají. Jedna taková svatba zde právě probíhala, nicméně při prohlídce nádvoří jsme svatebčanům, k nimž právě v kapli promlouval farář, nevadili. Následně jsme podél hradeb seběhli k hostinci Stiegenwirsthaus a dopřáli si po 23 kilometrech závěrečné pivečko. Někteří už zůstali zde do příjezdu Jury Kopečka, jiní se nechali naložit až v centru Gloggnitzu, klidnému městečku s 6 tisíci obyvateli v okrese Neunkirchen, jehož střed prochází v současné době rozsáhlou rekonstrukcí.

Prožili jsme tedy další velice hezkou sobotu, namísto vysokohorské túry po náhorní plošině Raxalpe jsme si udělali procházku okolo dolnorakouské části Semmeringové horské dráhy a seznámili se tak blíže s historickou



památkou zapsanou na Seznamu UNESCO. Tuto stezku lze jen doporučit, může být i záložním programem, pokud nevyjde počasí do vyšších partií hor, nebo také zastávkou při delších cestách směrem do Alp či k moři. Na samotném Semmeringu lze lanovkou vyjet na

Hirschenkogel (1340 m) a přejít přes Erzkogel (1504 m) na nedaleký Sonnwendstein (1523 m) s chatou Pollereshütte a pamětní kapličkou věnovanou horským myslivcům s návratem zpět na Semmeringu. Tuto vycházku jsme též na cestě do Toblachu za pěkného počasí absolvovali. No a k dispozici je vám samozřejmě ještě jihozápadní – štýrská větev stezky „Bahnwanderweg“ ze Semmeringu do Mürzzuschlagu s muzeem této dráhy. Horám zdar!

Jura Michenka

Lesy ČR otevřely v Brně Centrum lesní pedagogiky a environmentálního vzdělávání

Moderně vybavené a bezbariérově přístupné Centrum lesní pedagogiky a environmentálního vzdělávání zřídil státní podnik Lesy ČR v přízemí budovy



K r a j s k é h o ředitelství Brno v Jezuitské ulici. V úterý 5. září se prostory na 146 m² otevřely školám i veřejnosti. V z d ě l á v a c í p r o g r a m y vedené lesními

pedagogy podnik nabízí zdarma. Centrum za 2,3 miliony korun bez DPH vznikalo od loňského podzimu do letošního léta. Učebna je vybavená audiovizuální technikou a dalším příslušenstvím k přednáškám až pro 25 osob. Otevření se zúčastnili hejtmán Jihomoravského kraje, generální ředitel Lesů ČR, ředitel Krajského ředitelství Lesů ČR v Brně i zástupce Klubu českých turistů. Samozřejmě Centrum můžou využívat i členové KČT.

V Bučovicích odhalili památník sedmnáctého poledníku

Již kolem roku 150 před Kristem rozdělil řecký matematik Hipparchos celou Zemi 360 polokružnicemi a 180 kružnicemi. Vznikla tak síť, pomocí které můžeme určit polohu kteréhokoliv místa na Zemi. Dodnes se toto dělení používá na mapách i glóbosech. Polokružnice spojují oba póly a říkáme jim poledníky. Jsou všechny stejně dlouhé (20 000 km) a číslují se v zeměpisných stupních. Poledník je pomyslná čára, vzniklá průnikem nějaké poloroviny,



určené zemskou osou, a povrchu Země. Poledníky jsou také nejkratšími spojnici severního a jižního pólu, vedoucími po povrchu Země. Lidé žijící na stejném poledníku mají shodný čas.

Nejdůležitějším poledníkem je hlavní (nulový) poledník. Kartografové jej umístili do Londýnského předměstí Greenwich. Byl pojmenován Prime Meridian (doslova základní poledník) a odsouhlasen na mezinárodní konferenci ve Washingtonu v roce 1884. Díky poledníku, dle kterého byla určena i časová pásma, se docílilo většího řádu na poli měření času a navigace. Vlevo od nulového poledníku jsou další, označené čísla do 180°. Číslo 180° má poledník, který je přímo proti

poledníku 0° (hlavnímu poledníku). Tyto dva poledníky spolu tvoří kružnici, která dělí Zemi na dvě polokoule – východní a západní. Pomocí poledníků se tedy měří zeměpisná délka. Protože na mapách je vlevo západ, jsou to poledníky západní délky (z. d.). Vpravo jsou poledníky také číslovány od 0°

do 180°. Jsou to poledníky východní délky (v. d.). Celkem tedy máme 360 poledníků.

Bučovicemi prochází 17. poledník, a to přímo před budovou zdejšího vlakového nádraží v místech, kde stojí informační tabule s odjezdy autobusů IDS JMK a dále protíná například zámeckou zahradu. V přilehlém parčíku u nádraží v sobotu 16. září členové Klubu turistů Noha odhalili kámen a cedulku věnovanou právě 17. poledníku. Za jeho překročení je nyní možné si v informačním centru nebo v bistru U Draka vyzvednout certifikát.

Sedmnáctý poledník prochází severně od Bučovic těmito místy: Vyškov, Plumlov, Laškov, Olbramice, Úsov, Rapotín, Javorník; v Polsku: Wrocław, Poznaň; v Norsku přes Špicberky.

Jižně od Bučovic dále protíná Archlebov, Nenkovice, Hovorany, Mutěnice, Josefov, Moravskou Novou Ves, Týnec; na Slovensku: Brodské, Moravský Svätý Ján, Velké Leváre, Malacky, Devínskou Novou Ves; v Rakousku: Wolfstahl, Zurndorf; v Maďarsku: Kapuvár, Répcelak; v Chorvatsku: Makarskou, Račišće (Ostrov Korčula); v Itálii: Bari (Parco Scizo), Rutigriano, Turi; a dále Libyi, Čad, Středoafričskou republiku, Kongo (zde protíná 17. poledník rovník), Angolu, Namibii a Jihoafrickou republiku.

Jaroslav Mlejnek

Výstava představuje 130 let činnosti KČT

Vernisáží v trampském duchu byla v pátek 22. září zahájena v bučovické pobočce Muzea Vyškovska výstava Za posledním puchýřem aneb Tři století turistiky v českých zemích.

Ve výstavním sále muzea představuje návštěvníkům na úvod bohatou činnost několika generací členů Klubu českých turistů, mnohdy navzdory



dějinným událostem v zemi, a také Klubu Noha Bučovice a odboru KČT Bučovice, který členové Nohy založili v roce 1933.

Ve druhé části se výstava věnuje fenoménu dálkových pochodů a zejména jednomu z nich – Za posledním puchýřem,

který je oficiálním ukončením turistické sezony v republice Klubem českých turistů.

Jistě mnozí dobře víte, že na závěr puchýře se předává štafeta pořadatelům dalšího ročníku. Proto mezi hlavní exponáty výstavy patří nejenom její současná podoba, ale také štafeta, která se poprvé předávala na puchýři v Přerově. V souvislosti s ní pořadatelé děkují zejména předsedovi Pěší sekce Jiřímu Francovi, který zajistil její převoz z bechyňského muzea.

Vernisáž zahájil za Muzeum Vyškovska Lubomír Vrána. V krátkém projevu upozornil na zajímavé historické souvislosti s Bučovicemi a rozvojem turistiky na Brněnsku a připomenul také první roky působení Klubu Noha v Bučovicích.

Poté muzikanti z příležitostného uskupení Kališníci zahráli návštěvníkům písničku Vandrák. Následně předseda odboru KČT Bučovice Roman Volek provedl přítomné jednotlivými částmi výstavy. Se zdravicemi poté vystoupili starosta Bučovic Jiří Horák, předseda Pěší sekce KČT Jiří Franc a za ústřední výbor KČT Libuše Valentová.

Po další písničce – Toulavej od Vojty Kidáka Tomáška – už byla výstava takřikajíc předána veřejnosti. Nikoli však obligátním přestřižením pásky,

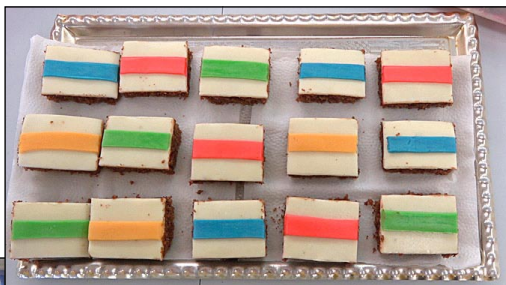
ale připevněním rozverné tabulky na turistický směrovník, který výstavu doplňuje. Turistice věrný zůstal i malý raut, jehož součástí byly řezy v podobě turistických značek.

Výstava potrvá v bučovickém muzeu do neděle



19. listopadu. Stejně jako letošní turistickou sezonu ji uzavře 46. ročník dálkového pochodu Za posledním puchýřem, který se v Bučovicích koná od 16. do 19. listopadu. Muzeum sídlí v druhém patře bučovického zámku a v době Posledního puchýře bude turistům běžně přístupné.

*Turistické značky
k nakousnutí*

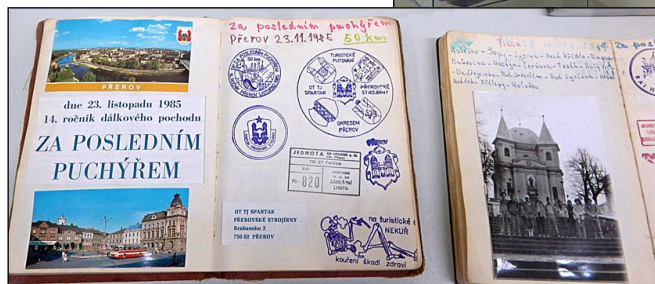


Alf



*Vlevo předseda Pěší sekce
Jiří Franc a starosta Bučovic
Jiří Horák, vpravo hudební
doprovod Kališníci*

*Vitrína věnovaná turistickému
značení*



*Ukázky starých vandrbuků se
záznamy z účastí na Posledních
puchýřích*

Za posledním puchýřem



aneb



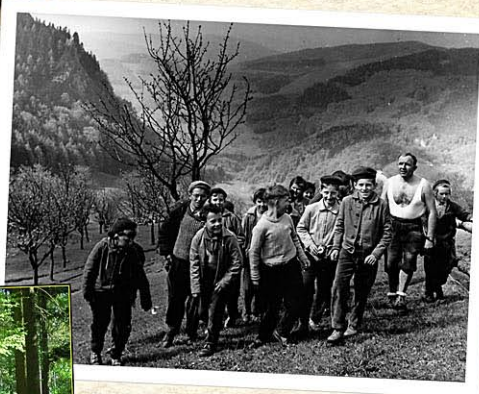
Tři století turistiky v českých zemích



Výstavní sál Muzea Bučovice
23. 9. – 19. 11. 2017

historie KČT od r. 1888
tradice českého turistického
značení

vznik a vývoj dálkových
pochodů v Československu



výstava se koná u příležitosti
blížícího se 130. výročí
založení KČT a pořádání DP
Za posledním puchýřem
v Bučovicích

vernisáž v pátek 22. 9. 2017
od 17.00 h

www.muzeum-vyskovska.cz



MUZEUM VYŠKOVSKA



Poslední puchýř se blíží

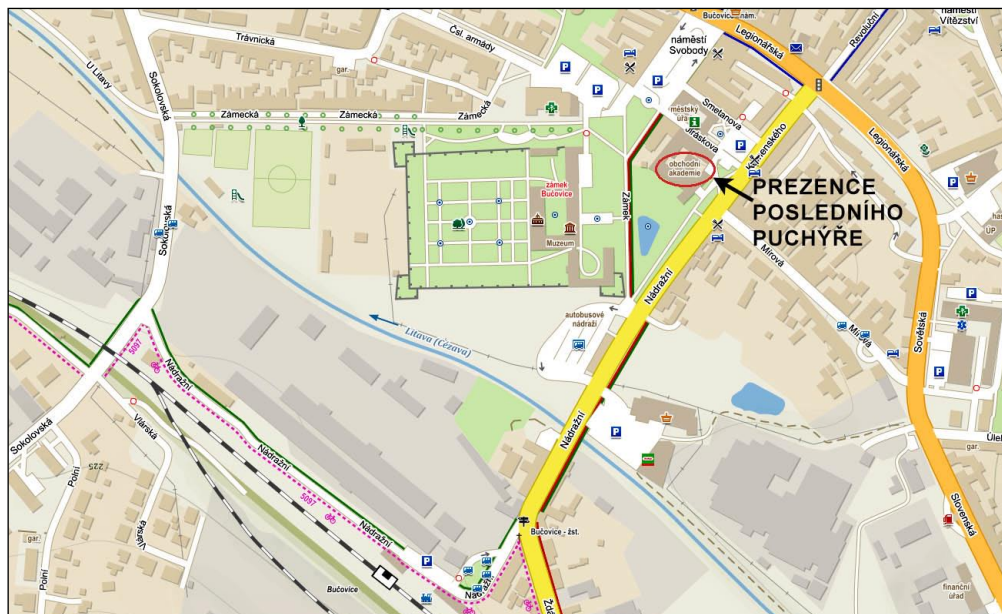
Už jen několik málo dnů zbývá do jedné z hlavních akcí letošního roku, které Klub českých turistů pořádá – pochodu Za posledním puchýřem. V Bučovicích, kde se letos koná, běží přípravy na plné obrátky.

Pro vzdálenější účastníky, kteří na puchýř přijedou na více dnů, připravujeme a zveřejňujeme zprávy na puchýřovském webu www.puchyr-bucovice.cz. Pro většinu turistů z naší oblasti, kteří se na puchýř také chystají, bude zřejmě nejrelevantnější informace k sobotnímu pochodu. Pokud by však i přesto v následujících řádcích někdo nějakou informaci postrádal, jsou i jemu tyto stránky k dispozici, stejně jako puchýřovské kontakty na pořadatele.

Start pochodu

Veškeré dění ohledně prezence Posledního puchýře (tak jako stravování a ubytování) se odehraje v budově bývalé obchodní akademie na Komenského 211. Je to budova hned naproti zámku, asi 300 m od autobusového nádraží a 500 m od nádraží vlakového, jen pár kroků od radnice a náměstí Svobody.

Zapsat se na některou z pěších tras sobotního pochodu (5 až 50 km) se turisté můžou od 6.30 až do 11 hodin. Zhruba v deset hodin také odstartuje běžecká jedenáctikilometrová trasa.



Jakmile start „uzavřeme“, jako mávnutím kouzelného proutku z něj vytvoříme cíl pochodu, ve kterém na účastníky budou čekat diplomy, razítka pochodu a IVV či suvenýry akce. Cíl Posledního puchýře se uzavře v 19 hodin, protože poté už vše bude směřovat na závěrečnou zábavu do Nesovic.

Trasy pochodu a co na nich turisty čeká

Nejkratší trasy vedou přes místní části Vícemilice (kolem biotopu), Černčín a Kloboučky. V hospodě v Kloboučkách na turisty čeká kontrola, ale také zabíjačkové speciality. Nečekejte ovšem pašíka na trojnožce jako z obrázků Josefa Lady. K dostání budou ovarové svačinky z kotle, ale i tak půjde o zajímavé zpestření. Přímo v hospodě si pak k nějakému tomu nápoji můžete objednat polévku nebo guláš.

Delší trasy jdou na Kloboučky přímo z Bučovic a pokračují dále do Ždánického lesa. Na oblíbeném stanovišti při bučovických pochodech – na rozcestí U Kříže – nebude ani tentokrát chybět kontrola v režii bučovických nestorů turistiky. Samozřejmě přizpůsobená rozsahu pořádané akce, takže těšit se účastníci můžou na pivo ze Slavkovského pivovaru, na zahřátí zkrehlých prstů i hrdla se bude podávat svařáček a k posílení do dalších kilometrů si bude možné opéct špekáček.

Nedaleko Klobouček si také postaví svou dočasnou vesničku zimní táborníci. Některé trasy vedou přímo kolem ní, pro ty ostatní jsme nachystali turistickou motivaci k návštěvě – speciální razítko, které nebude nikde jinde k dostání.

Se Slavkovským pivem se však nerozloučíme ani v cíli, kde bude k dostání na dvoře školy, opět včetně drobného jídla (opékané klobásky).

Doprovodný program

Jednodenní účastníci budou mít opravdu nabitý den, aby všechno stihli. Určitě nás potěší, když kromě pochodu zavítáte na speciálně nachystanou výstavu do bučovického muzea. Ostatní body – páteční promítání a beseda, sobotní zábava – to už jsou položky spíše pro ubytované.

Ale i na zábavu jsme nachystali několik zajímavých bodů. Tradiční předávání štafety (tentokrát do Semil) někdy v devět hodin doplní asi o hodinu později vystoupení následovníka brněnské silácké legendy Franty Kocourka. Abychom potěšili i oči pánské části publika, nachystali jsme i malé půlnoční

KT Noha Bučovice – KČT-odbor Bučovice a OT TJ Sport Bučovice pořádá



ve spolupráci s Klubem českých turistů, Jihomoravskou oblastí KČT,
městem Bučovice a DSO Ždánický les a Politaví
pod záštitou starosty města Bučovice PhDr. Jiřího Horáka, PhD.
a náměstka hejtmána Jihomoravského kraje Bc. Romana Hanáka



ve dnech 16.–19. listopadu 2017 tradiční celostátní ukončení turistické sezony Za posledním puchýřem



PÁTEK 17. LISTOPADU

- 7.45 h odjezd na puchýřovské zájezdy do okolí
- 18.00 h cestovatelská beseda o Jemenu a ostrovu Sokotra
- 20.00 h promítání „cestopisu“ Expedice Morava 2016

SOBOTA 18. LISTOPADU

- od 6.30 h start pěších tras 5–50 km pochodu Za posledním puchýřem přes Ždánický les
- cca 10 h start běžecké trasy 11 km
- od 20.00 h puchýřovská zábava v KD Nesovice

DOPROVODNÝ PROGRAM

- IVV plavání ve školním bazénu (čtvrtek, pátek, sobota)
- speciální výstava o historii turistiky v bučovickém muzeu, prohlídka zámku
- komentovaná prohlídka města (neděle 19. 11. dopoledne)

DALŠÍ INFORMACE

na puchýřovském webu www.puchyr-bucovice.cz
e-mailem posledni@puchyr-bucovice.cz
nebo telefonu 722 205 240



HLAVNÍ PARTNEŘI AKCE



překvapení. Celý večer pak, pokud nebudou přerušováni těmito vložkami, budou až ke druhé hodině ranní hrát Pantofláči.

Celý puchýř pak v neděli zakončí komentované prohlídky Bučovic oceněné navíc i razítkem IVV.

Suvenýry Posledního puchýře

Většinu suvenýrů si v poklidu zajistí zejména turisté, kteří se objednali tzv. puchýřovský balíček. Ti mají jistotu, že co chtějí, budou mít nachystané. Nad toto požadované množství necháme vyrobit nejnutnější množství, takže bude platit ono známé mlynářské pravidlo, že kdo dřív přijde...

Zatím jsme přihlašování skutečně neukončili, a to i přesto, že je více jak měsíc po oficiálním termínu pro přihlášky. Ale vzhledem k době už ne všechny položky jsou přístupné – nabízí se jen ty, které ještě dokážeme garantovat.

Alf



Ukázka puchýřovských suvenýrů. V balíčku účastníci navíc najdou mapu Ždánického lesa a Politaví, dva pamětní puchýřovské pohledy, 2 puchýřovské magnetky, žlutý reflexní pásek s motivem turistické značky či podtáček s motivem posledního puchýře

ZPRAVODAJ JIHOMORAVSKÉ OBLASTI KLUBU ČESKÝCH TURISTŮ: připravuje oblastní výbor, sazba a design Alf. Příspěvky z odborů je možné zasílat e-mailem na alf@ktnoha.cz (texty ve formátu RTF nebo DOC/DOCX, obrázky jako JPG případně TIFF) nebo v písemné podobě na oblastní sekretariát v Brně, Křížkovského 29. Příspěvky zaslané poštou nebo doručené osobně nevracíme – po dohodě je možné si je vyzvednout na sekretariátu v úřední hodiny. Pokud u fotografie není uvedeno jinak, je jejím autorem (dodal ji) autor článku. Vyrazujeme si právo dlouhé příspěvky zkrátit. Další informace z oblasti lze získat na www.kct-jmo.cz.